Schiţă de portret.
Bibliotecarul Gheorghe Câmpean la 80 de ani

DIMITRIE POPTĂMAŞ
Târgu-Mureş

Abstract

Sketch. The Librarian Gheorghe Câmpean at the Age of 80

Gheorghe Câmpean can be considerred as the model of the ideal librarian. He started his activity in the library in the difficult 50's, and soon became passionate about books, about reading. After a short period of working at the Borsec library, he has returned to Mureş County Library and he retired in 1994. He has not written any book, although he could have done it, but he left behind the image of a librarian totally dedicated to his profession.

Keywords: *Mureş County Library, professionalism, reading, library, portrait, model.*

Puţini sunt oamenii care şi-au făcut din carte, acest produs al spiritului, o pasiune. Gheorghe Câmpean este unul dintre aceştia. Autodidact desăvârşit, pasionat de carte şi lectură, băiatul de prăvălie dintr-un sat din inima Câmpiei Ardelene este recrutat militar la o unitate de pompieri, primind ca însărcinare suplimentară administrarea bibliotecii şi asigurarea lecturii în unitate. Cu această practică, la lăsarea la vatră, se considera bibliotecar de profesie. Era într-o perioadă de timp când instituţia cărţii era grav afectată de impunerea ideilor comuniste a anilor 50 ai secolului trecut, când bibliotecile trebuiau să devină aşa-zise focare de răspândire a culturii socialiste. Cartea, purtătoare de idei, aparţinea trecutului mai îndepărtat ori mai apropiat, era supusă purificării, fiind

BDD-A19448 © 2010 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:22 UTC)

socotită de-a dreptul periculoasă societăţii care treptat se instaura în România anilor postbelici. Nu întâmplător, încă odată celebrul dicton latin „*Habent sua fata libelli*" (*Cărţile îşi au soarta lor*) a lui Terentianus, îşi dovedea din nou valabilitatea. Atunci, mai vechile biblioteci îşi indexau cărţile în cele trei categorii de fonduri: secrete, documentare şi libere pentru lectură, acestea din urmă limitate ca număr. Astfel, fondurile de carte erau stivuite în depozite închise, inaccesibile cititorului, locul lor fiind preluat în învăţăturile marilor clasici ai materialismului dialectic şi istoric, ale aşa-zisei superiorităţi a dictaturii proletariatului, singura cale de urmat, a noilor metode de convieţuire interumană limitată în privinţa libertăţilor şi a liberei exprimări, a metodelor recomandate drept cele mai avansate şi experimentate de dezvoltare a industriei şi agriculturii în ţările socialiste, după modelul comunismului sovietic.

Acesta era mediul în care tânărul, de acum bibliotecar, venit de la Sălcud, opta pentru o profesie al cărei temei era pur intelectual. Contactul cu bătrâna bibliotecă târgumureşeană în care aspira în anii devenirii sale slujitor al cărţii, dispunea de peste 80.000 de volume, zestre constituită cu mai bine de 40 de ani în urmă (1913).

Contactul cu acest colos al spiritului i-au deschis lui Gheorghe Câmpean noi orizonturi de cunoaştere. Îşi finalizează studiile liceale la vestita şcoală târgumureşeană „Al. Papiu Ilarian." Nu se opreşte aici, ci îşi continuă studiile la Facultatea de Filologie şi Istorie de pe lângă Institutul Pedagogic de 3 ani din Târgu-Mureş (1963-1965). În aceste împrejurări de finalizare a studiilor ne-am întâlnit şi cunoscut mai îndeaproape. Amândoi eram tributari unui regim în care purtam acuza „*origine socială nesănătoasă*." Eu eram refuzat de un liceu pedagogic, purtând păcatul părinţilor ca fiu de preot şi chiabur, el - băiat de prăvălie, ambii făcând parte din categoria fiilor de exploatatori. Aşa ne-am întâlnit în anii de finalizare a liceului, el salariat la Biblioteca Regională, iar eu, muncitor la o întreprindere de legume şi fructe (Aprozar), cititor şi elev. Amândoi eram elevi la cursurile serale.

O întâmplare fericită a făcut că la absolvire, înainte de mă încadra într-un loc de muncă, am fost rugat de către colegul meu - Gheorghe Câmpean - să îl înlocuiesc la serviciu timp de două săptămâni. Eram cel mai fericit pentru această ofertă, care a fost prelungită cu încă două

BDD-A19448 © 2010 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:22 UTC)

săptămâni, apoi cu câteva luni, pentru ca la sfârşitul anului 1955, în urma unui sever examen de cunoştinţe cu Bartok Ibolya, director al bibliotecii, să fiu încadrat definitiv ca bibliotecar, unde am activat timp de 50 de ani, din care 20 în funcţia supremă a instituţiei judeţene de lectură publică.

Pentru mine, Gheorghe Câmpean, mai în vârstă cu 8 ani, nu era altul decât modelul de urmat. Fire ageră, inteligentă, iute la vorbă, cu multă iniţiativă, orientat în lumea cărţilor, într-o atmosferă de prietenie ne trăiam satisfacţiile unui loc de muncă elevat, în care ne consideram stăpâni şi atotştiutori. Îmi amintesc de momentul în care, într-un cadru festiv, în faţa întregului colectiv de muncă, nu mare la număr, i-a fost decernată diploma „*Cel mai bun bibliotecar*" (1955) din partea conducerii instituţiei. Destins în relaţiile cu publicul, deosebit de amabil, cu multă răbdare şi dăruire, comunicativ, Gheorghe Câmpean îşi exercita calităţile sale de om al cărţilor, de organizator al bibliotecii şi lecturii. Deosebit de atractive erau activităţile de popularizare a cărţilor, realizate prin prezentări şi recenzii, seri literare, reuniuni culturale, medalioane şi întâlniri cu scriitorii.

Ne-am despărţit prin anii 1957-1958, când destinul său l-a condus pentru a-şi exercita pasiunea pentru carte într-o staţiune balneară, la Borsec, unde urma sa-şi îngrijească sănătatea, iar eu am plecat în armată pentru a-mi satisface stagiul militar. Ne-am reîntâlnit după doi ani de zile, în exercitarea activităţii mele de bibliotecar cu atribuţii de îndrumare şi control, în cadrul aceleaşi instituţii, având în sfera de activitate şi bibliotecile din staţiuni. Era o plăcere să te afli în bibliotecă la atractivele activităţi de destindere, în anturajul cărţii. Lecturile regizate la razele unei lumini răspândite pe albul paginilor, vocea interpretativă, aspră sau domoală, făcea din acestea adevărate spectacole impresionante de scenă. Întâlnirile noastre au continuat după reîntoarcerea sa la Târgu-Mureş, ca bibliotecar la Liceul nr. 4 (1961-1971). După această dată, Gheorghe Câmpean va reveni la Biblioteca Judeţeană Mureş, de unde se va retrage din activitate la 1 mai 1994. Calitatea sa de bază era modul în care a ştiut să îşi întâmpine cititorul în lumea cărţilor, să îl orienteze, ocolind orice refuz. Nu întâmplător, în calitatea mea de conducător al instituţiei, eram întrebat uneori de cititori, dacă nu ştiu unde este domnul director?

BDD-A19448 © 2010 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:22 UTC)

Răspundeam că eu sunt, iar cititorul reacţiona: „*Nu dumneavoastră! Domnul cu părul alb*.” Nimeni altul decât Gheorghe Câmpean.

Pentru merite deosebite, Gheorghe Câmpean a fost răsplătit cu diplome şi medalii: „*Meritul Cultural, clasa a I*”, oferit de Consiliul de Stat (1972), brevetul „*Evidenţiat în munca culturală*,” din partea Consiliului Culturii (1988), iar instituţia pe care a servit-o atâţia ani i-a conferit diploma „*Pro Libro Senator*.”

Nu putem să-i dorim altceva, la cei 80 de ani, decât multă sănătate, să rămână cu acel permanent zâmbet pe buze şi sănătate maximă.

Gheorghe Câmpean nu ne-a lăsat o operă scrisă, cu toate că putea să o facă mai bine decât mulţi alţii. El rămâne modelul de dăruire prin care ani de zile bibliotecile şi-au dezvăluit comorile, călăuzit de dictonul „*carte potrivită, pentru om potrivit, la momentul potrivit*.” De zestrea sa intelectuală şi serviciile sale au beneficiat mii de cititori care, în momente de răgaz, s-au delectat în lumea cărţilor, au beneficiat de oferta lor necondiţionată, au învăţat să fie mai drepţi şi mai buni, iar prin studiu şi lectură şi-au dobândit un plus de cunoştinţe pentru viaţă şi educaţie.

Să îi mulţumim pentru acest frumos dar, să îi urăm viaţă lungă, împreună cu urarea

Vivat crescat floreat!

BDD-A19448 © 2010 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:22 UTC)